

حقوقی

الزامات و بایسته های حقوقی همکاری با عربستان

مرکز سرمایه گذاری و خدمات مشاوره اتاق بازرگانی تهران

جلسه اول کارگروه حقوقی اتاق فکر عربستان

تهیه کننده: نازگل تفتی

منابع حقوق در عربستان سعودی

منبع اصلی حقوق در عربستان سعودی **شرع اسلام** است که مبنای قانون اساسی کشور نیز می باشد که **قرآن و سنت** رؤس آن می باشد. **قانون اساسی** عربستان، دارای ۹ فصل و ۸۳ اصل در سه زمینه است:

۱. ساختار سیاسی (النظام السياسي: اساسنامه حکومتی)؛

۲. ساختار شورا (النظام الشوری: قوانین مجلس شورا) و

۳. حکومت‌های منطقه‌ای (نظام المناطق: قوانین مناطق ایالتی).

منابع اصلی و مهم حقوق در عربستان، فقه، بر اساس مکتب حنبلی می باشد. در این مکتب «حدیث»، «اجماع صحابه» و «قول صحابه» که موافق کتاب و سنت باشد، از جمله ادله تشریح قرار گرفته و به «قیاس»، مگر در موارد ضرورت، توجهی نشده است.

در سال ۱۹۲۸ میلادی قوه قضاییه حکمی را صادر کرد که اصل و مبنا در قضاوت، آراء و فتاوی «احمدبن حنبل» است و در موارد عدم فتوا و نصی از او، به فتاوی سایر مذاهب عمل می شود. البته در مواردی که تطبیق فتاوی احمدبن حنبل در مناطقی با مشکل مواجه شود و مخالف با مصلحت عمومی باشد، به مقتضای سایر مذاهب عمل می شود.

تحولات نظام حقوقی عربستان از انتصاب بن سلمان تا کنون

۱. برابری حقوق زنان و مردان در تمامی عرصه ها

۲. آزادی حجاب

۳. حق مسافرت / اجازه تحصیل و کار بدون نیاز به ولی ، حق رانندگی

۴. حضانت فرزندان

۵. اجازه نامزدی و شرکت در انتخابات شورای شهرداری و عضویت مجلس

۶. همکاری با سازمان ملل و بانک جهانی برای بازبینی برنامه های توسعه ای

۷. اصلاح قانون دאوری در راستای جذب سرمایه گذار خارجی

۸. کاستن از صنایع ممنوع برای سرمایه گذاری از جمله بنگاه املاک

۹. آنلاین کردن پروسه های اداری در اداره جات مختلف

۱۰. ایجاد دادگاه عالی و دادگاه های تخصصی تجاری

سیستم قضائی در عربستان سعودی

سیستم دادگاه های عربستان از سه بخش اصلی تشکیل شده است.

۱. بزرگترین دادگاه دادگاه شرعی است که به اکثر پرونده ها در سیستم حقوقی عربستان رسیدگی می کند. دادگاه های شرعی به چند دسته تقسیم می شوند: دادگاه های بدوی (محاکم عمومی)، دادگاه های تجدیدنظر و شورای عالی قضایی.
 ۲. تکمیل کننده محاکم شرعی، هیئت رسیدگی به شکایات است که به پرونده هایی رسیدگی می کند که شامل پرونده هایی است که یکطرف آن دولت می باشد.
- بخش سوم سیستم قضایی عربستان متشکل از کمیته های مختلف در وزارتخانه های دولتی است که به اختلافات خاص مانند مسائل کار رسیدگی می کنند.

۳. تغییرات جدید شامل ایجاد دادگاه عالی و دادگاه های تجاری، کار و اداری ویژه است.

منابع: الف- شریعت (حقوق اسلامی): شریعت به مجموعه قوانین اسلامی اشاره دارد. این به عنوان یک دستورالعمل برای تمام مسائل حقوقی در عربستان سعودی عمل می کند که مسلمانان احکام شریعت را در درجه اول از قرآن کریم و در درجه دوم ب- از سنت، اعمال و سخنان حضرت محمد در زمان حیات خود می گیرند. منبع سوم، ج- اجماع است، اجماع نظر علمای مسلمان بر اصولی که در یک مورد خاص پس از رحلت پیامبر (ص) رخ داده است. د- قیاس، منبع چهارم قانون است.

مقایسه شاخص های حقوقی ایران و عربستان

Property Rights 47.3

Judicial Effectiveness 34.4

Government Integrity 49.6

رتبه ایران ۱۶۰

Property Rights 25.0

Judicial Effectiveness 26.3

Government Integrity 19.6

رتبه عربستان ۸۳

مقایسه ایران و عربستان

*All scores shown are out of 10.

OVERALL RANK ↕	COUNTRY NAME ↕	YEAR ↕	OVERALL SCORE ▲	SIZE OF GOVERNMENT ↕	LEGAL SYSTEMS & PROPERTY RIGHTS ↕	SOUND MONEY ↕	FREEDOM TO TRADE INTERNATIONALLY ↕	REGULATION ↕
83	Saudi Arabia	2021	6.64	4.81	6.70	8.86	6.64	6.21
160	Iran, Islamic Rep.	2021	4.53	6.59	3.26	5.90	2.39	4.49

2. Legal System and Property Rights	7.39	8.02	8.71	8.38	8.37	8.37	8.39	8.43
A. Judicial independence	6.11	6.08	6.34	6.50	6.48	6.52	6.40	6.59
B. Impartial courts	7.51	7.51	7.51	7.69	7.76	7.63	7.60	7.60
C. Property rights			9.42	9.49	9.43	9.47	9.47	9.47
D. Military interference	10.00	10.00	10.00	8.33	8.33	8.33	8.33	8.33
E. Integrity of the legal system	7.84	7.84	8.67	7.84	7.84	7.92	8.21	8.37
F. Contracts	7.82	9.22	9.22	8.67	8.55	8.55	8.55	8.55
G. Real property		8.94	8.91	8.99	8.96	8.96	8.96	8.96
H. Police and crime			9.58	9.51	9.62	9.59	9.59	9.59
<i>Gender Legal Rights Adjustment</i>	0.88	0.94	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00

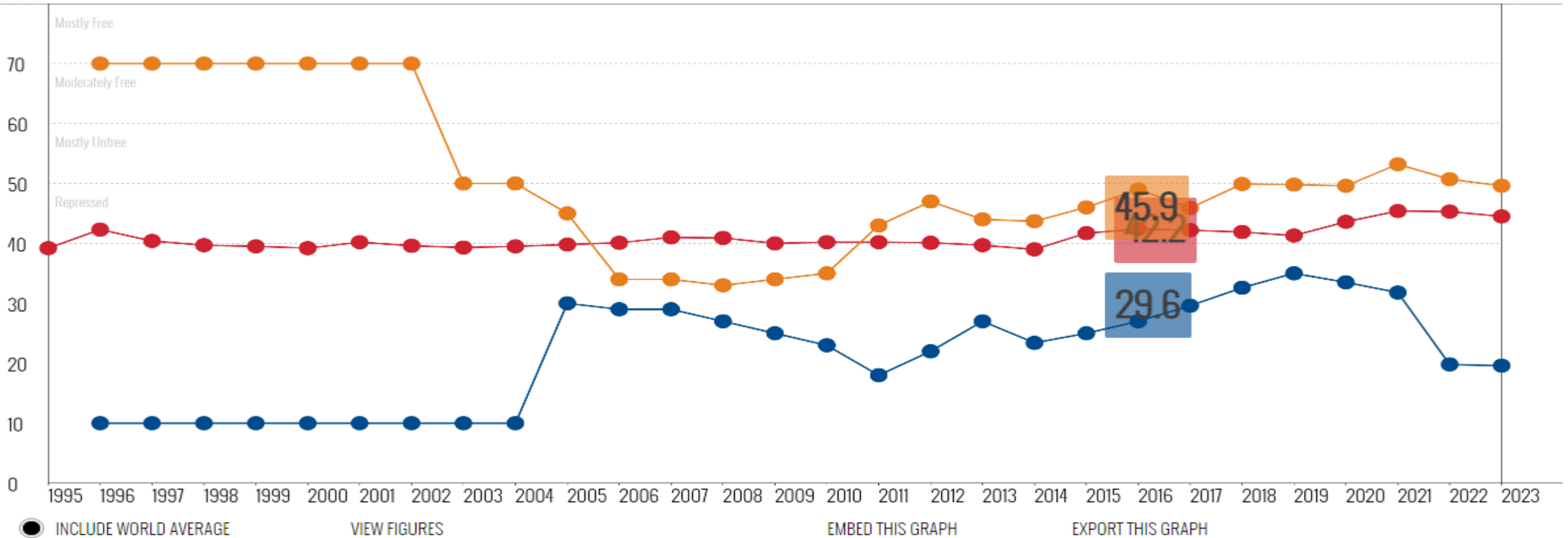
Saudi Arabia

2. Legal System and Property Rights	2.26	2.97	3.74	3.43	3.46	3.31	3.27	3.26
A. Judicial independence	2.26	3.65	4.39	4.17	3.88	3.46	3.52	3.53
B. Impartial courts	2.34	3.14	3.21	2.95	2.99	2.49	2.24	2.18
C. Property rights			2.74	2.82	2.38	2.11	2.11	2.11
D. Military interference	6.67	6.67	8.33	8.33	7.50	6.67	6.67	6.67
E. Integrity of the legal system	3.62	2.90	6.23	5.15	5.23	5.23	4.99	4.86
F. Contracts	1.09	3.04	3.04	2.92	2.79	3.08	3.08	3.08
G. Real property		5.84	7.68	5.87	7.90	8.17	8.17	8.17
H. Police and crime			6.72	6.63	6.50	6.32	6.32	6.32
<i>Gender Legal Rights Adjustment</i>	0.41	0.41	0.41	0.41	0.41	0.41	0.41	0.41

Iran

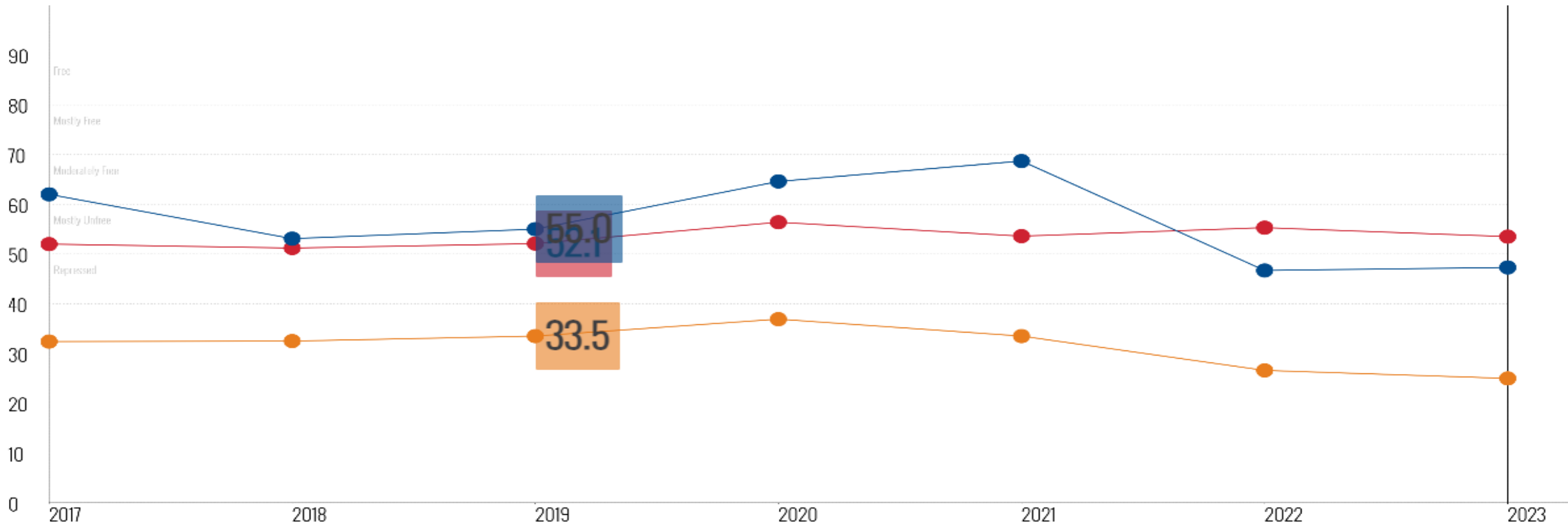
یکپارچگی دولت

GOVERNMENT INTEGRITY

حقوق مالکیت

PROPERTY RIGHTS

● INCLUDE WORLD AVERAGE

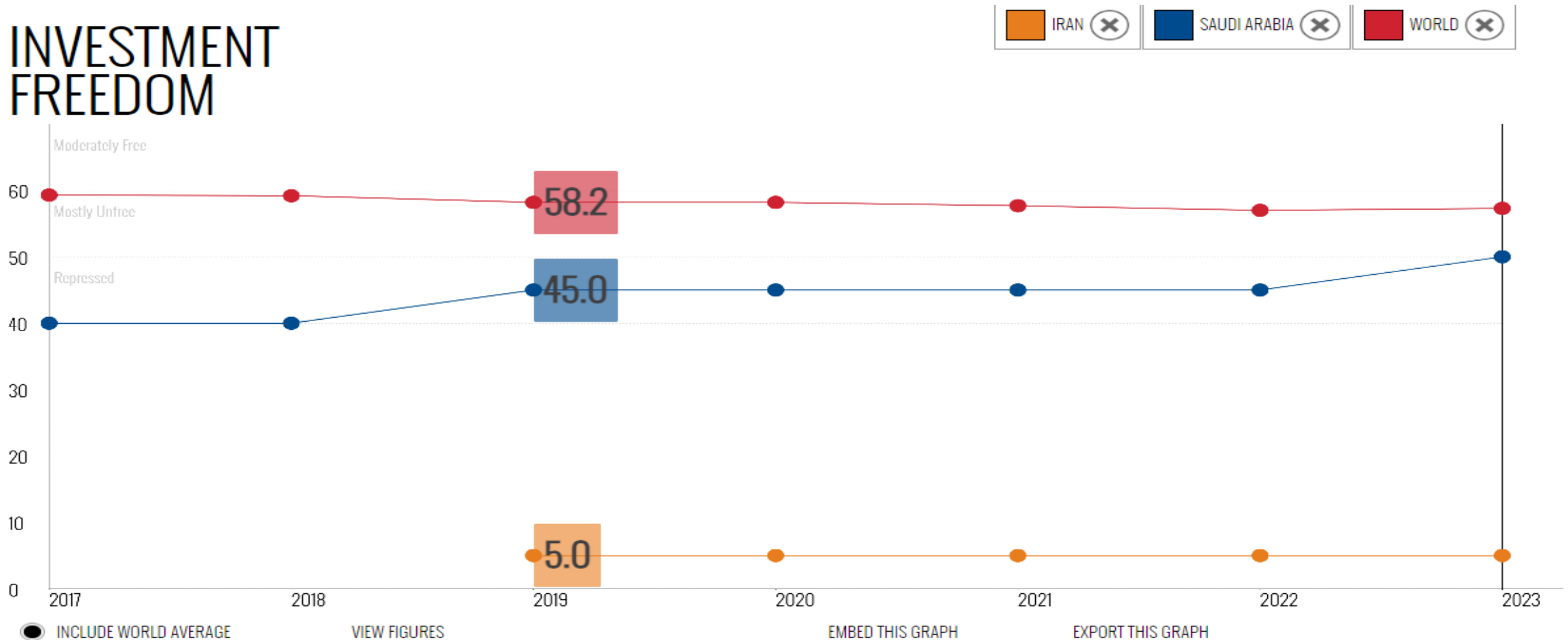
[VIEW FIGURES](#)

[EMBED THIS GRAPH](#)

[EXPORT THIS GRAPH](#)

آزادی سرمایه گذاری

INVESTMENT FREEDOM

وضعیت سرمایه گذاری مستقیم خارجی در عربستان

SAUDI ARABIA

FDI AND EXTERNAL FINANCIAL RESOURCES

Financial flows

(millions of US\$ unless otherwise specified)

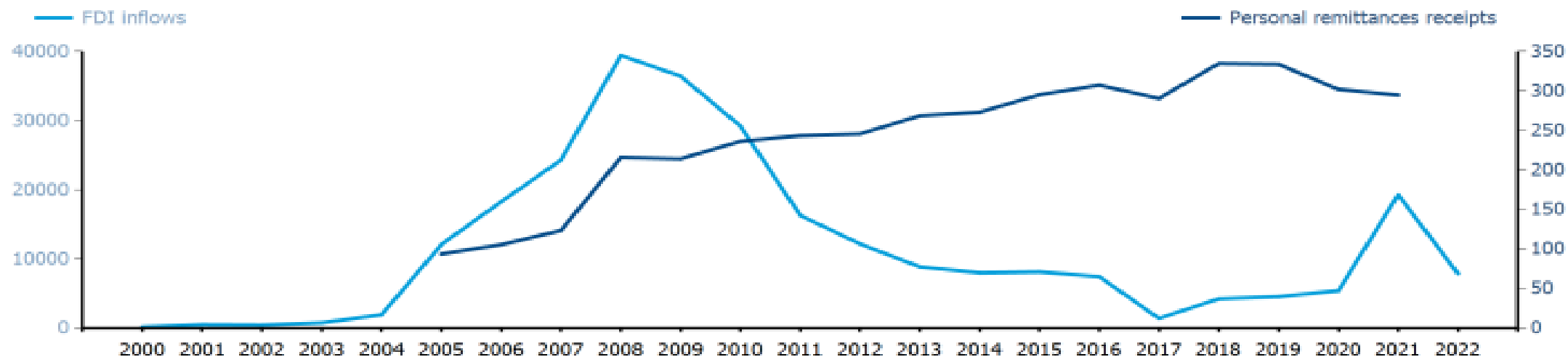
	2005	2010	2015	2022
FDI inflows	12 097.33	29 232.71	8 141.03	7 886.34
FDI outflows	-349.87	3 906.85	5 389.93	18 825.92
Personal remittances, % of GDP	0.03	0.04	0.05	..

+1.8 %

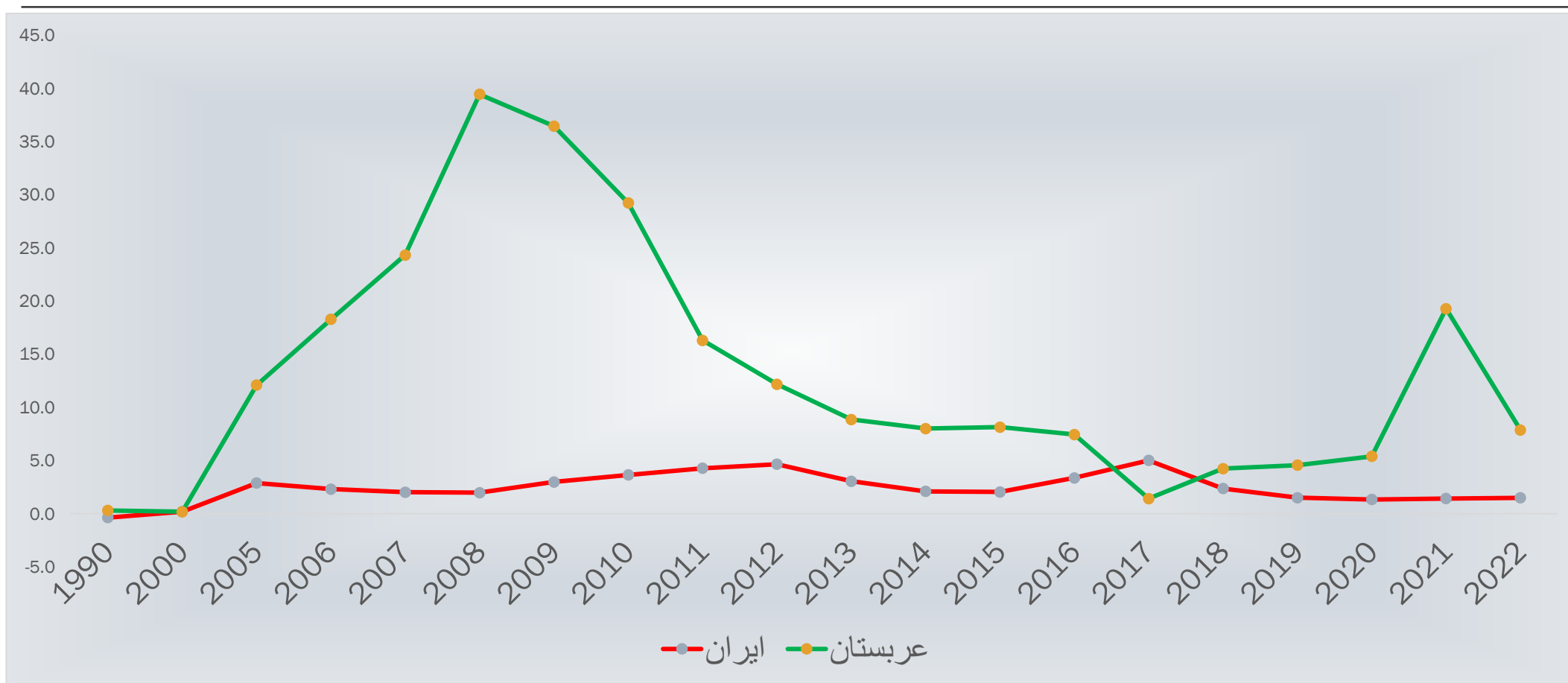
FDI outflows as % of GDP
in 2022

Financial flows trends

(millions of US\$)

مقایسه جریان ورودی سرمایه گذاری خارجی به ایران و عربستان سعودی بر حسب میلیارد دلار

وضعیت قوانین فی مابین

قانون موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین جمهوری اسلامی ایران و پادشاهی عربستان سعودی ۱۳۷۹

قانون موافقتنامه همکاریهای امنیتی میان جمهوری اسلامی ایران و پادشاهی عربستان سعودی ۱۳۸۰

قانون موافقتنامه عمومی همکاری اقتصادی ، بازرگانی ، سرمایه گذاری ، فنی ، علمی ، فرهنگی ، ورزشی و جوانان بین دولت جمهوری

اسلامی ایران و دولت پادشاهی عربستان سعودی ۱۳۷۹

وضعیت موافقتنامه ها

تنها موافقتنامه تجاری منطقه‌ای که ایران و عربستان به‌طور مشترک در آن عضو هستند، موافقتنامه تجارت ترجیحی کشورهای سازمان کنفرانس اسلامی است که از سوی ایران به مرحله اجرایی و عملیاتی رسیده اما از سوی عربستان عملیاتی نشده است. این در حالی است که عربستان عضو اتحادیه گمرکی شورای همکاری خلیج فارس و همچنین موافقتنامه تجارت آزاد اتحادیه کشورهای عربی است که ایران در این توافقات حضور ندارد.

نتیجه اینکه شورای همکاری خلیج فارس همچنان مهم‌ترین اولویت عربستان سعودی در دیپلماسی منطقه‌ای و بین‌المللی محسوب می‌شود و این کشور می‌کوشد ضمن حفظ نقش رهبری در این شورا، فرآیند گسترش ارتباط تجاری با کشورها را از طریق این شورا پیش ببرد.

پیشنهادات اولیه در یک نگاه

۳. برگزاری دوره های آموزشی و سمینارهای مشترک ویژه
تجار و سرمایه گذاران دو کشور

۴. طرح ایجاد دفتر حافظ منافع حقوقی تجار و سرمایه
گذاران فی مابین دو کشور ذیل اتاق بازرگانی مشترک

اتاق فکر
عربستان-مرکز
سرمایه گذاری

۲. تهیه پیشنهاد از سرگیری قوانین موجود با عربستان به
همراه اصلاحات بخشی

۱. تنظیم متن معاهده دوجانبه سرمایه گذاری ایران
و عربستان

الزامات و بایسته های حقوقی همکاری های اقتصادی با عربستان چیست؟

دستور جلسه کارگروه حقوقی عربستان

ردیف	موضوع	هدف
۱	بررسی تطبیقی نظام های حقوقی دو کشور	آشنایی تجار ایرانی با محیط کسب و کار عربستان
۲	الزامات ثبت شرکت خارجی در عربستان	تسهیل فرایند استقرار شرکتهای ایرانی در عربستان
۳	الزامات سرمایه گذاری خارجی در حوزه های تعیین شده توسط دولت عربستان شامل: زیرساخت، انرژی های نو، حمل و نقل، گردشگری، نفت و گاز	شناخت قوانین مرتبط جهت آشنایی با شرایط و امکان سنجی تعریف پروژه های سرمایه گذاری خارجی مشترک میان بخش خصوصی دوکشور و پروژه های PPP قابل تعریف در حوزه های مذکور

دستور جلسه کارگروه حقوقی عربستان

ردیف	موضوع	هدف
۴	الزامات تجارت بین المللی با عربستان	شناسایی سوابق تجارت با کشور عربستان جهت تعریف دوره های آموزشی و وبینارهای لازم از جمله تدوین قراردادهای بین المللی، آشنایی با مقررات واردات و صادرات و گمرک و سایر قوانین مرتبط کشور عربستان
۵	آشنایی با تحولات اخیر دولت عربستان ذیل قرارداد سازمان ملل متحد در راستای اهداف چشم انداز ۲۰۳۰ دولت عربستان و اهداف چشم انداز دولت ایران: سند اساسی: تحولات نظام حقوقی دو کشور در خصوص سرمایه گذاری	شناسایی خلاها و الزامات از سر گیری روابط دوجانبه در سطح کلانتر در حوزه سرمایه گذاری

با تشکر از حسن توجه شما

مرکز سرمایه گذاری و خدمات مشاوره ای اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
آدرس: تهران، خ. وزرا، پلاک ۸۲، طبقه ۶

تلفن و فکس : 2-88720461 Fax: +98 21 88726793 Tel: +98 21 88726793

cic@tccim.ir cic.tccim.ir